

Ücretsiz Çalışma Kağıdı

Şiir Bilgisi Çalışma Kağıdı

Hece ölçüsü, kafiye türleri, redif-uyak ayrımı, nazım biçimleri ve söz sanatlarını 5 etkinlikle pekiştir.

BU KAĞITTA

- Hece sayısı bulma alıştırmaları
- Kafiye türü ve redif-uyak ayrımı
- Nazım biçimi eşleştirme ve söz sanatı tanıma
- Açıklamalı cevap anahtarı

Ölçü ve Nazım Birimleri

Terim	Tanım
Hece ölçüsü	Dizelerdeki hece sayısının eşitliği esasına dayanan ölçü; halk edebiyatında kullanılır.
Durak	Dize okunurken nefes alınan, anlam bölümlenmesinin yapıldığı yer (örn. 11'li ölçüde 6+5).
Redif	Dize sonunda tekrarlanan, anlamı ve görevi aynı kalan ek/kelime.
Uyak (Kafiye)	Dize sonlarında anlamca farklı kelime/eklerin ses bakımından benzeşmesi.

1 Hece Sayısını Bul

Aşağıdaki dizelerin kaç heceden oluştuğunu boş kutucuğa yazınız.

"Kar yağar sessizce"

"Kuşlar öter dallarda"

"Ay ışığı suya vurur"

"Deniz mavi göğe bakar durur hep"

"Rüzgâr eser durur yapraklar sarı"

İpucu

Türkçede genellikle her ünlü harf bir heceyi temsil eder. Bir kelimedeki ünlü sayısını sayarak hece sayısını kolayca bulabilirsiniz.

ÇALIŞMA KAĞIDI

2 Kafiye Türünü Belirle

Aşağıdaki kelime çiftlerinin ortak seslerini bulup kafiye türünü (yarım / tam / zengin) boşluğa yazınız.

el - dal

taş - baş

sonbahar - ilkbahar

3 Redif mi, Uyak mı?

Aşağıdaki iki dizenin sonundaki ortak öğeleri inceleyip redif ve uyak kısımlarını ayrı ayrı yazınız.

Bahçede açan gülde bir mucize var,

Dallarda öten bülbülde bir mucize var.

Redif:

Uyak:

ÇALIŞMA KAĞIDI

4 Nazım Biçimini Eşleştir

Solda numaralanmış nazım biçimlerini, sağdaki tanımlarla eşleştirip harfini boşluğa yazınız.

1. Gazel

A Dört dizeden oluşan, felsefi/tasavvufi içerikli divan nazım biçimi.

2. Kaside

B Halk edebiyatında hece ölçüsüyle söylenen, dörtlüklerden oluşan nazım biçimi.

3. Koşma

C Divan edebiyatında aşk ve güzellik temalı, beyitlerle kurulan nazım biçimi.

4. Mesnevi

D Her beytin kendi içinde kafiyeli olduğu, uzun konulu manzum tür.

5. Rubai

E Divan edebiyatında daha çok övgü amacıyla yazılan uzun nazım biçimi.

5 Söz Sanatını Belirle

Aşağıdaki cümlelerde kullanılan söz sanatını (teşbih, teşhis, istiare, tezat, mecaz) yanındaki boşluğa yazınız.

"Yüreği bir kor gibi yanıyordu."

"Ağaçlar rüzgârda dans ediyordu."

"Gökyüzünün gözyaşları toprağı ıslattı."

"Hayat bazen gülüyor, bazen ağlatıyor."

"Yüreğim buz kesti onu görünce."

Kontrol Et

1. Hece Sayısını Bul

Kar yağar sessizce **6**Kuşlar öter dallarda **7**Ay ışığı suya vurur **8**Deniz mavi göğe bakar durur hep **11**Rüzgâr eser durur yapraklar sarı **11**

2. Kafiye Türünü Belirle

Çift	Tür	Açıklama
el - dal	Yarım uyak	Ortak ses yalnızca "l".
taş - baş	Tam uyak	Ortak sesler "a" ve "ş" (2 ses).
sonbahar - ilkbahar	Zengin uyak	Ortak sesler "b, a, h, a, r" (5 ses).

3. Redif mi, Uyak mı?

Redif: **"-de bir mucize var"** (aynı ek ve kelime grubu, aynı görevde tekrarlanıyor) · Uyak: **"ül"** sesleri (gül → ül, bülbül → ül; tam uyak).

4. Nazım Biçimini Eşleştir

1. Gazel **C**2. Kaside **E**3. Koşma **B**4. Mesnevi **D**5. Rubai **A**

5. Söz Sanatını Belirle

Yüreği bir kor gibi... **Teşbih**Ağaçlar dans ediyordu **Teşhis**Gökyüzünün gözyaşları **İstiare**Gülüyor, ağlatıyor **Tezat**Yüreğim buz kesti **Mecaz**

Konuyu daha da pekiştir

Bu çalışma kağıdı, şiir bilgisini pratik yaparak öğrenmen için hazırlandı. Sınıfına özel konu anlatımı ve daha fazla ücretsiz kaynak için nurhocam.com'u ziyaret et.

nurhocam.com → Ücretsiz Kaynaklar